

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок н. 10, II. пош.
Конто почт. шалк. 143.322.
Адреса для телеграм:
"Діло", Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не повертаються.

ПЕРЕПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 "
Піврічно 30-00 "
Річно 60-00 "
ЗА ГРАНИЦЕЮ: А Австрія І Закар-
паття, Галичина, Буковина 20 фр. фр.-
франк 7-50 зол., Німеччина 7-50 зол.,
Польща 8 фр. фр., Чехослова-
ччина 30 ч. к., Румунія 150 лей, Бол-
гарія 7-50 зол., Англія 7-50 зол.—
Збірка адрес 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
" Друкарів 29-24.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІН.
СТРАШ.
—
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Свято Німеччини.

Звільнення Надренії від французьких окупацій-
них військ.

Львів, 1. липня 1930.

Сьогодні ціла Німеччина святкує велике свято звільнення окупованих від 11-ти літ ні-
мецьких провінцій Надренії від окупаційних
військ. Сьогодні в полудне округу годину ма-
ють у цілій Німеччині всі дзвони голосити ра-
дісно подію усунення п'яти понижень, яким
є чужий воєн на рідній землі, велити "Цепе-
лін" в оточенні сотні авіопланів кружляти
над провінцією, що 11 літ терпіла національне
пригноблення, вечором впроваджені Рену горі-
муть вогнища, а частини Райхсвері вийдуть
тріумфальним маршем з радісною музикою до
визволених міст. Відійшла вже остання частина
французьких військ, зануривши в Рені на пра-
щення військові прапори, відійшла не зі смут-
ком, як при якомусь евакуаційному відвороті
після програної битви, а з радісному почуттв
повороту до батьківщини, раді, що вже не бу-
дуть надалі думати й дивуватися, чому це ка-
жуть їм сидіти на чужій території серед чужої
і ворожої атмосфери, коли пресінь вже 11 літ
тому підписано побідний "мир".

28. червня 1919. року у великій дзеркальній
салі версайської палати німецькі міністри Бель
і Міллер підписали, а 9. липня президент Еберт
ратифікував мировий договір і з ним т. зв. "у-
мови про Надренію". На основі цієї угоди
створено "Міжсоюзницьку Високу Радю для
Надренії", у складі по одному представнику
Франції, Вел. Британії і Бельгії, а широкими
прерогативами контрольної влади над цілим
правно-адміністративним життям провінції Рену,
яку союзницькі і запризнені держави оку-
пували на основі тогож версайського договору,
бачучи в цій часовій окупації гарантію його ви-
конання. Надренію поділено на три половини.
Першу з них зі столицею Кельн (Кольонія) мали
зайняти за 5 літ, другу з містами Аахен (Ахен-
грама) і Кобленц (Кобленція) за 10 літ, решті
третьої — найбільшій — з містами Вісбаден,
Майнц (Могунція) і ін. — за 15 літ. Окремо ви-
ділено область ріки Заари, з головним містом
Заарбрікен, яку піддано "контролі" Ліги Націй
та в якій після 15-ти літ військової окупації має
відбутися народний плебісцит у справі держав-
ної—німецької чи французької—приналежності.

Неважко від того Франція і Бельгія зай-
няли 11. січня 1923 р. самовільно т. зв. Поруря
(область ріки Рури) з містами Діссельдорф,
Ессен, Дортмунд і ін., покликуючись на передба-
чені 430. статтею версайського договору
примусові засоби на випадок невиконання Ні-
меччиною постанов, вказаних у версайському
договорі й присуджених т. зв. репараційною
комісією. Таким робом, при передумові точно-
го виконання Німеччиною наданих на неї
версайським договором обов'язків, третя половина
Надренії мала бути звільнена до кінця червня
1924 року. Однак у міжчасі, після банкрутства
метод пасивного вимушення і видурення, які
виванялися у насліді на Поруря, послідувала
епоха протверзання, якого практичним вислі-
дом стало поступенне злагіднення драконських
постанов версайського "мира". Прийшли исто-
ричні зустрічі в Льюкарно й Туарі, справу воєн-
них відшкодувань поволи відмежовували від
"чистої політики" й ставлено на ґрунт "чистої
економіки", льондонський план 1924 з серпня
1924 року був уже великим кроком вперед на
шляху добровільного порозуміння віритель і
довжинка, який проте потім був сильно злагід-
нений париським планом Юнга з лютого 1929.
а нещадна домісична гаска конференція ще
якщо зішкривала первісні апетити й претенсії
доблих союзницьких держав, чи пак точніше
— Франції. Одною з точок цих злагіднюючих
умов було припіншення евакуації Надренії.

Сьогодні Німеччина святкує звільнен-
ня третьої половини Надренії. Не дивно, що
німці горді тим, що після страшного удару з
1919 року вдалося їм настільки відбудувати до
себе довіру світу, що час окупації Надренії ско-
рочено на 4 роки. Очевидно, що при цій нагоді
Гінденбург в офіційному маніфесті і вся ні-

ЩО ВОЛІЄТЕ?

Чи заплатити кілька золотих премій за обез-
печення Вашого мешкання від крадіжки
з вломом в

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

чи втратити кілька а може й кільканацять
тисячів золотих, якщо вломники обікралиби
Ваше мешкання?

мешка преса нагадують про все ще окуповану
полосу Заари. Очевидно теж, що з винишнім
днем Німеччині спадає з плечей один великий
тягар і дає їй більшу свободу рухів однаково
в царні внутрішньо-державної організації, що
й закордонної політики. Саме це останнє ви-
кликне величезне знервування цілої польської
преси.

Санаційна політика і православна церква.

Серед численних, засадничих і життєвих
справ, що їх мусить полагодити українська пра-
вославна людність у Польщі, одно з перших
місць займає питання про загальне положення
православної церкви. Над цим питанням не
вільно перейти до денного порядку; над ним
треба уважно застановитися; його треба гідно
розв'язати. Бо це питання торкається найвищих
вартостей культури — народної душі і народ-
ного сумління. Слідуючі факти характеризу-
ють ненормальні, жалюгідні умови, в яких зна-
ходиться православна церква, як успішна ре-
лігійна організація в межах польської держави.

Матеріальне положення православного ду-
ховенства незвичайно важке; парцеляція позба-
вила парохій церковних маєтків — головного
джерела для утримання кліру, а замість них
нічого не дала. Польський католицький клір
шляхом ширення з урядовою допомогою "об-
жонджу всходнього" і ревіндикаційних процесів
намагається відібрати від населення і ті рештки
церковного маєтку, що до цього часу ще зали-
шилися. Церкви на Підляшші та на Холмщині в
переважаючій більшості стоять зачинені і по-
води руйнуються, а вірні мусять десятки кілько-
хетрів їхати для задоволення своїх релігійних
потреб, або духовно занепадати. Шкіла від
повільного приготування кандидатів на духо-
вний становища немає, бо "Студіум теології" у
Варшаві і дві духовні семінарії (у Вильні та
Кремніші), що існують на цілу Польщу, не мож-
на брати поважно: ці установи уявляють собою
експерименти церковної польонізації і мало слу-
жать цілям релігійно-духовного виховання (ма-
гістрія богослов'я по закінченні "Студіум те-
ології" не хотять висвячуватися, хіба за дуже
незначними винятками). Правно-окреслених форм
зовнішнього життя чи "Статуту" православної
церкви до цього часу ще не вироблено, не вва-
жаючи на те, що вже минає 12-ий рік держав-
ного існування Польщі. В такому стані справи,
урядові чинники дозволяють собі втручатися
у внутрішні діла церкви: вирішувати склад і
програму праці Церковного Собору; вести пе-
реговори з окремими особами в справі їх заан-
гажування на вищі церковні становища (напр.
пертракції з еп. Пантелеймоном в останні часи)
і т. д.

Не краще стоїть справа, як поглянути на
внутрішнє життя церкви, котре служить якби
корелятом до зовнішнього. Там побачимо по-
не і розпаношене панування москвофільства.
Визначніші церковні становища (єпископські
катедри, духовні консисторії, деканати, значні-
ші парохії) обсяджені й обсяджується або чи-
сто росіянами або принципіальні аперти-
ми москвофілами, — елементом напівжовим і
чужим для народа, духовно з ним розєднаним
і зв'язаним тільки формально, урядово. Духов-
ні, що здекариували себе національно україн-
ською (чи білоруською) свідомістю, усунені від
значніших становищ, знаходяться в загані і є
постійно переслідувані. Свободи восяк і мос-

квофілів у рясах не карається і не обмежуєть-
ся (напр. поведінка прот. Давидовича на Лю-
бомашині). Консисторсько-церковне управління
провадиться при повній безконтрольності
і, що найцікавіше, в справах фінансово-госпо-
дарських. Історія анатемі д-ра Річмиського
свідчить як про деспотизм духовної влади по
відношенні до вірних-українців, так і про брак
релігійно-моральних засад.

Але справа пішла ще даліше і ганше: вона
не обмежується тільки явищами життя, вона за-
чіпає навіть догматику і церковне самовизна-
ння. Прочитайте "Воскресное Чтеніє", офіцій-
ний орган митрополії, за роки 1927—1930, а
власне ті його статті, що присвячені питанню
про єпископат та вносять його компетенцію.
і перед нами повстає теорія з твердженнями
найчистішого латинського папізму, тільки без
підстав, що їх подає латинська католицька дог-
матика і католицька церковна історія.

Усі вищевказані і їм подібні факти не є
явищем випадковим: вони між собою тісно по-
спінені, вони виростили чи створили на таї пе-
вних умовах і становлять тільки окремі кільця од-
ної і великої системи. Що це за система, дає від-
повідь коротеньке історичне наведення або
освітлення. Перш за все мусимо категорично
ствердити, що теперішній стан православної
церкви не є сумною спадщиною царської не-
бійки-Росії. За її часів власне два тілські нево-
римальні явища тяжіли над церковним життям і
давали себе в знаки православним українцям та
білорусинам: цезаро-папізм і русифікація. Але
перша не легла релігійна не була такою страшною
і не була такою безглуздою, як це може вида-
ватися на перший погляд. Цезаро-папізм у ро-
сійській православній церкві був системою, що
мала коріння в далекій історії християнської
культури Сходу: він виріс на таї не тільки своє-
рідного правопізнання, але і церковних та су-
спільних взаємин. Розвій державного абсолютиз-
му на рахунок прав громадян послідовно повів
за собою обмеження у церковних справах па-
сти та зміцнення авторитету світської влади в
особі її найвищого носія, "василевса" в Греції,
а в Росії царя. Цар у справах церковних мав
голос, його слухали єпископи не тільки тому,
що він був царем і мів кожного непокірного
послати туди, де "ковом роти правдять", але то-
му, що був православним і в своїй особі кон-
центрував асію світську сторону церкви, асіх її
мирян. В історії так Візантії, як і Росії, особли-
во на розвою виборчого церковного права лег-
ко прослідити поступову зміну в авторитеті го-
лови православної держави: спочатку вона ви-
ступає в ролі опікуна зовнішнього положення
церкви, виконуючи волю Соборів, а пізніш діє
як виразник волі церковної громади.

Але побудований на позбавленні населення
громадських прав авторитет царя у справах
церковних змітно занепадав у Росії з розвитком
парламентарного устрою і з признанням за
людністю прав, Микола II, нап., після 1905 р.

Позір! Купці, Промисловці і Ремісники!

Вже появилось перше число місячника „ДОБРОБУТ“. Цей місячник присвячений справам торгівлі, промислу і ремесла. Просимо негайно листівкою подати свою адресу, а вишлемо оказове число. Поодинокое число 50 сот. Редакція і Адміністрація: Львів, Ринок 10/II.

в церковних справах не поведи́вся так, як до 1905 р. Коли 1905 р. Синод звернувся з проектом про скликання Собору для церковних реформ, то Микола II, тільки дав свою згоду, залишаючи за церковною владою право установити час і програму Собору. А революція 1917 р. положила кінець усім пережиткам цезаро-папізму в Росії.

Русифікація церкви — страшне насильство над українським народом — теж поволі відходила в царину минулого; виголошування та видалення проповідей українською мовою, видання теж українською мовою євангелія, свободне призначення на церковні посади симпатиків українського національного відродження — все це служило доказом, що вже перед революцією 1917 р. русифікація церкви на Україні потерпіла програму. Як на конкретні факти покличуся тут на прот. А—ча: його українські переконання, відомі єпархіальній владі, не перешкодили йому дістати ще 1910 р. священця і парохію, на котрій він перебував аж до 1928 р., коли його усунули і засадили в один з глухих монастирів, де він перебуває й досі, хоч його теперішні переконання відзначаються дзвінкістю, а на сірому таї духовного життя він є помітною постаттю.

Поля двома вищеназваними церковними недугами (цезаро-папізм і русифікація), життя в православній церкві під Росією, хоч далеке було від ідеального, але в порівнянні з теперішнім було безперечно краще і більш нормальне. Не говоримо вже про зовнішнє положення безправне і матеріально бідне, не було в ній тих сумних явищ, що ми бачимо тепер в її внутрішній житті. Свобода, безконтрольність, самодільне оподаткування клиру і церков, політиканство і безкарність траплялися як винятки й усувалися. Коли єпископ, навіть єпархіальний, дозволив собі виходити за межі своєї компетенції,

то покривджений мав право звернутися зі скаргою до Синода і міг сподіватися задоволення, що і нерідко бувало. А тепер? — Він повинен реагувати спокоем стоїти, якщо не хоче понести кари в виді заборони священослуження або анатеми.

Отже теперішній стан православної церкви в Польщі не є продовженням її попереднього довоєнного життя в Росії. Ні, він утворився за часів пізніших і під іншим пануванням. Але народження його можемо з'ясувати ще точніше: у теперішній своїй формі він повстав вже після 1926 року.

В історії православної церкви в Польщі різко відрізняються два періоди: до-санацийний і санацийний. Характерну особливість останнього творить зміцнення москвофільських позицій, безоглядна боротьба з українством і та внутрішня деморалізація, що її вказано вище.

До 1926 р. церковна влада ставилася до українського національного руху взагалі зі співчуттям: видала волинському духовенству наказ виголошувати проповіді народною мовою (1921 р.), видала кілька богослужбових перекладів (1923—1924); дозволила українізацію богослуження як взагалі, так і в окремих парохіях (1924—1925); заложила перекладову комісію (1925); видала українські підручники до навчання в школах релігії (1925—1926). На видніші становища призначувало поруч з росіянами також українців.

В церковній управлінні це практикувалися Єпархіальні Собори духовенства і мирян. Податки в церкві і духовенства ухвалювалися на Єпархіальних Зібраннях, відповідно до передбаченого бюджету. Провалилася і формальна контрола церковно-консисторської господарки делегатами від єпархії. Все це після 1926 року ґрунтовно змінилось. Але про це — завтра.

Verus.

Ратуймо нашу найідейнішу молодь!

(В справі будови Пластового Дому у Львові.)

Безпридирче у нас викликання Українського Пласту з його домівки викликало живий відгук і глибоке обурення серед нашої суспільності. Кинений тоді клич абудування Українського Пластового Дому у Львові знайшов живий відгук у всіх кругах українського громадянства. Суспільність аміть прозвучала, що, не зважаючи на тяжкі часи і на важку економічну кризу, мусять знайтися фонди, які далиб змогу розвиватися молодому пластовому поколінню, гартувати і стати його характеру та приучувати його до недалекої громадянської праці. Бо пластова молодь — це наша гордість і надія, це наші діти — кість від кости і кров від крові нашої; цій молоді нічого не сміємо відмовити і для неї в останнього мусимо стягнутися, щоб забезпечити їй можливість всестороннього розвитку.

До кінця червня, себто за нещільні три місяці, зібрано на Пластовий Дім варту 20.104.04 зол., а крім цього декларовано поверх 5.000 зол. Однак сума збірок мусить бути що-найменше п'ять разів більша, аби можна було придбати відповідний Пластовий Дім. Тому не сміємо припинювати раз започаткованої праці! Ми мусимо складати дальші жертви й інших до того заохочувати, бо в осянні Пластовий Улад мусить мати свою власну домівку. Ми не сміємо допустити до того, аби пластова централь містилася в одній кімнатці два метри ширини і три метри довжини, як це тепер має місце. Найбільш чиме відчуває нестачу власної домівки сама пластова молодь і тому просто від уст відіймає собі і складає свої дрібні денги на свою домівку.

Тому допоможемо нашим дітям у їх змаганнях і покажемо нашу любов до них не тільки словами, але й ділами! Всякі датки і збірки належить пересилати до Кооперативного Банку „Дністер“ у Львові, вул. Руська ч. 20, на вкладку ч. 15.000.

Виконуючий Виділ будови Пластового Дому.

Нові арештування в Індії.

Англійська влада арештувала в місті Сімлі предсідника всеіндійського конгресу Пандіта Мотілаля Неру, який вертав із Алагабаду. Арештовано також його секретаря та кілька інших осіб.

Д-Р ВОЛОДИМИР КУБІЙОВИЧ,
доц. Ягайл. Унів.

3 географічно-етнографічного Зїзду.

Словянські зїзди. — Београд і подорож Дунаєм. — У південній Сербії.

В останніх літах після війни уряджувано багато наукових словянських зїздів, між іншим зїзд словянських філологів, природників і лікарів та географів і етнографів і т. п. Завданням тих зїздів є з'ясувати сутю словянські проблеми, або зазначити солідарність словянської науки та зазначити вагу словянської науки у всесвітній. Така була головна причина організації і наших зїздів.

Ініціативу уряджування зїздів словянських географів і етнографів дав покійний Йолан Цейч, найбільший сербський, а рівночасно й словянський географ. Під його впливом прийшло до скликання першого зїзду в Празі 1924 р., після якого три роки пізніше відбувся 2-ий зїзд у Польщі, а в цьому році від 4. до 19. травня відбувався третій зїзд в Югославії. У зїздах можуть брати участь заінтересовані словянські учені, а також і заінтересовані учені не словянських націй. Мовою нарад можуть бути всі мови словянські і мова французька. Перший зїзд складався з низки наукових відчитів і кількох наукових екскурсій, які відбувалися перед і по зїзді. Науковий зїзд у Польщі, зорганізований покійним професором Савицьким, мав характер наукової екскурсії по всій Польщі, при чому екскурсії задержувалися лише в містах з ослідами університетів, де відбувалися наукові засідання.

Серед подібних умовин відбувся і третій зїзд. Після дводенного побуту в Београді, відбулася десятиденна екскурсія в цілій країні Югославії, задержуючись в кількох важливіших осередках, а зїзд розвивався в Загребі. Зїзди з характером наукових екскурсій мають свої добрі й ліхі сторони. Держава, яка уряджує подібні зїзди, старається показати чужинцям найкращі й найцікавіші закутки свого краю, даючи про те, щоби подорож відбулася з усіма вигодами й приємностями. Однак постійна подорож не менше сприяє спокійному перебігові наукових засідань.

Без огляду на те, що високі гори і відка ко-

мунікаційна сіть стоять на перешкоді екскурсій, відбулася наша подорож під оглядом технічним без найменших перепон. Успіх екскурсії треба завдячити енергійному організаційному комітету під проводом ген. С. Бошкови́ча, директора військово-географічного інституту, який був головою комітету і професора університету Борівоя Мілоєві́ча, секретаря комітету.

Як уже згадано вище, конгрес почався дводенним побуту в Београді. У тому часі відбувалися пленарні засідання конгресу й поодинокі секцій, а також оглядини міста, його культурних установ і прогульки в доколичині місцевости. Београд положений між ріками Саваю і Дунаєм на високорівні, робить вражіння цілком модерної європейської столиці. Столиця найбільшої держави півострову балканського розвивається в американському темпі.

Передзвонення дев'ятнадцятьох місто зросло нині до 220.000 населення і то не наслідком прилучення поодиноких доколичинних громад, але наслідком розбудови цілком нових діляниць, які повстали вже після війни довкола старого міста. Цілий ряд нових, монументальних кам'яниць, побудовання широкіх асфальтових вулиць і величезний трамвайний і автомобільний рух впливають на те, що столиця Београд робить вражіння більшого європейського міста. Свій сильний розвій завдячує Београд догідному положенню на пограниччю панонського низу й балканського півострову та своєму центральному положенню між Адрійським і Чорним Морем; вкінці Београд є великою наддунайською пристанню.

З тієї пристані поплили ми великим дунайським паропазом у східному напрямі до Залізної Брами.

Після подорожі, яка тревала цілу ніч, вітали ми в пролом Дунаю між Карпатами й Балканом в один з найкращих в Європі. Подивляємо стрімкі скелі, які спадають до широкого Дунаю, й оглядаємо останки колишнього мосту і давнього шляху Траяна.

У Прахово, недалеко болгарської границі, виходимо з паропазу і їдемо залізницею вздовж долини Тімоку в південному напрямі. До житку учасників конгресу віддали цілий поїзд, в якому перебуваємо пару днів. Долина Тімоку в довшньому своєму бігу є широкою й урожайною. Замешкують її люди, які говорять діалектом посереднім між сербським і болгар-

ським, однак почувають себе сербами. Головним міським осередком цієї території є місто Заечар, яке має около 10.000 мешканців і в ньому заочовуємо.

На станції витали нас депутати місцевої влади, шкільної молоді, а при цьому пригравала військова орхестра. Опісля ми оглянули місто й пішли на бенкет. Такий менш-більш порядок нашого прийняття був у кожному місті, де ми задержувалися. Долина Тімоку творить прегарний живописний пролом поміж вапняковими скелями, де вперше стрічаємося з виразним красовим краєвидом. Опісля переїжджаємо численними тунелями, які переходять вододіл між Тімоком і Моравою й віджаємо до Нішу, положеного над Моравою, а відтак дальше вздовж тієї ріки і ріки Вардари аж до Скопле. Переїжджаємо через південну Сербію, яка в більшості перейшла до Сербії шойно після балканської війни 1912—1913 р. Є це країна кітловин, окружених з усіх сторін горами. Кітловини лежать переважно на лінійх тектонічних западин, найважливішою з їх є лінія Морави і Вардари, що лучить зі собою Београд і Скопле, Дунай і Чорне Море. Інші важливі кітловини розложилися над озерами Орхидським і Преста, Косове Поле та т. п. Великий контраст між кітловинами і гірськими масивами, що їх оточують. Кітловини рівні, низькі, теплі і урожайні, бо покриті осадами моря або озер, які наприкінці треторяду виступили тут. Гірські масиви побудовані з архаїчного матеріалу сягають до висоти понад 2.000 м. і є тепер покриті снігами. Вони опадають стрімко до кітловин, а їх верхи здебільша лагідні, а лише там приймають альпійський високогірський характер, де в діловіюм знаходилися ледники. Поодинокі кітловини получені вузькими провалами рік, головню Вардари і Морави. До контрастів фізеографічних долучуються і контрасти життя.

Кітловини є від найдавніших часів місцем численних селитьб, до розвою яких причинилася головню урожайність ґрунту. Тут винторилися міські осередки, котрих повстання сягає ще до перших початків панування римлян, а гори були майже незаселені. З другого боку, розбите населення в замкнених кітловинах втворило сприяючі умовини для окремішності населення кожної кітловини й їх окремішної етнічної культури й історичного розвитку.

(Продовження буде).

Сокильський руханковий виступ.

Дня 29. червня п. р. відбувся на збілеській площі Сокола-Батька руханковий виступ, у якому крім членів (членів) і учасників (членів) Сокола III. (Городишків), Сокола IV. (Личаківське, Сокола V. (Замарстинів), Сокола VI. (Капеларів) і Сокола з Голосиста Великого. На виступі змагалися різноманітні точки як руханкові, так і спортивні.

Виступ зачався від перегляду всіх управляючих, що відбувся перед головою Т-ва „Сокиль-Батько“ і членами Старшини. Потім йшли пописові точки, які завдали праці поодиноким начальникам та провідникам управ випали дозволити.

Біг з перешкодами дозволу С.-Б., С. III., і С. IV. виказав велике завзяття малих Соколят; мусили вони пробігти 70 м., поборюючи по дорозі трудні перешкоди, як рівноважний біг по ланках, від звисом на руках мусили пройти кілька метрів по жердці у висоті 2 і пів м.; відтак розкритком перескакувати поклад стовп, злізти поклад сіткою, а при кінці брали тигар, з яким бігли до останньої перешкоди, якою була висока стіна.

Гінці 4х60 жінки. Участь брали дружини від С.-Б. і від С. IV. Побідила дружина С.-Батька.

Вправи візьмориуч сестер були як не найкращою точкою попису. До цих управ укладу проф. С. Гайдучка сталили членів і учасників всіх львівських гнізд. Гарно відбивали червоні хустини на зеленому тлі азоту. Глядачі мали нагоду бачити вправу „лет“, в якій пластично зображено лет. пуги, потім „плавання“, в якій плавними, жіночими рухами виказали вправляючі повне арозуміння вправ. Те саме можна сказати і про решту управ, як „обручем“, „хустина“ і „м'ячем“.

Гінці 4х100 мушин. Участь взяли дружини від С.-Б. і С. IV. Побідила дружина С.-Б. в часі 52-1.

Вправи візьмориуч побратимів. До цих управ, як і до жіночих, сталили всі сок. гнізда. Виконано трудні вправи С. Гайдучка (між ними одну восьмитактову), які часлідують рухи, виконували при поодиноких родах спортів („піднос тигару“, „стусан кулею“, „біг“, „мет ратищем“, „перетягання ливор“).

Масові вежі, до яких знову сталили як чоловіки, так і жінки всіх гнізд. Ці вежі викликали гарне враження не лише значним числом учасників, але й справним виконанням.

Вправи на кінці учасників С.-Б. і С. III., на коні членів С. III., на низьких поручах учасників-ремісників С.-Б. і С. III. викликали рівнож добре.

Вправи на дружку учасників С.-Б. виконувано трудні вправи під проводом начальника С.-Б., ст. Білостоцького, а між вправами можна було подивитися навіть „великана“.

Вправи на високих поручах членів С.-Б. рівнож виказали справність і руханкове вироблення вправляючих. Кожна вправа кінчилася ефектовним, але й трудним елементом.

На закінчення відбулися змагання у відбиванні і кошкнннці між чоловічій і жіночій дружинами С.-Б. і С. IV. У відбиванні мушини побіди С.-Б. 30:4, у жіночій С. IV. 25:22. В кошкннці мушини побіди С.-Б. 5:3.

До вправ пригравала дуга оркестра.

Публика, яка в дні виступу мала до вибору кілька українських імпрез, що рівночасно відбувалися, прийшла у зменшеному числі в порівнянні з давнішими сокильськими виступами. На осінь приготував С.-Б. сокильські спортивні змагання. Ст. Кошуба.

Евхаристійний конгрес у Познані.

Участь у ньому українців греко-кат. обряду.

В дні 26—29 червня п. р. відбувся в Познані евхаристійний конгрес. Панським делегатом на цьому конгресі був нунцій Й. Е. Мармаджі. Крім кард. Гльонда прибуло на конгрес понад 30 архієпископів та єпископів латинського обряду. Наш греко-католицький обряд репрезентували на конгресі всі владники, а саме: єпис. митрополит Анар. Шентийський, преосвящені єп. Хомишин, Коциловський, Будка, Лакота, Бучко і Лятишевський, а далі о. ігумен Канментій Шентийський, крилошани: Яковський, Томович і Ковальський; крім того о. сов. Горчинський і о. Жевуський; 6 студентів гр.-кат. Дух. Академії зі Львова до асисті і накінці цілий малий семінар (інтормі Інституту св. Йосафата зі Львова) в числі 70 хлопців з п. Дмитром Котком, диригентом малосемінарського хору.

Дня 27 і 28. червня в год. 8. рано celebрували наші владники торжественну Службу Богу при повній асисті вище названих. В часі Служби Божої співали: познанський український хор, зложений з тамошніх наших заочників та студентів і хор Інституту св. Йосафата зі Львова під диригентурою п. Д. Котка. Церква Божого Тіла була в часі богослуження битком набиита. На загальній процесії, в неділю 29. виділило 7 мітр наших владик при повній асисті в горі названих духовних учасників у прегарних ризах.

Дня 29. червня в часі обіду співав знаний нам з останнього свого виступу у Львові хор питомців Інституту св. Йосафата під проводом п. Д. Котка. Крім того виступала оркестра тогож Інституту в повному складі. Нунцій, кардинал та всі церковні достойники були захоплені виступом нашого молодого юнацтва з Інституту св. Йосафата. В часі продукцій підійшов до них нунцій Мармаджі та роздавав їм на пам'ятку дарунки. Вже на відході кард. Гльонда просив, щоб хор заспівав ще одну нашу пісню. Вечором того самого дня відбувся прилюдний концерт цього хору. Величезна зала університету була вповниена по береги. Оплескам захоплених продукційми слухачів не було кінця.

День перед відїздом в суботу, 28. червня познанська українська колонія запросила наших церковних достойників на вечеру до „Базару“. Прегарні враження цього вечора осталися на довго незатертими в пам'яті учасників.

Слід підкреслити, що в прийнятті брали участь і наші наддніпрянські брати, емігранти, що проживають тепер у Познанщині. При відїзді з Познані ціла майже тамошня наша колонія сердечно прашала владик і всіх українських учасників конгресу.

Учасник.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Свято в честь Франка у Бібрці.

На свято прибули Луги бобрєцького повіту зі Серник, Дроговижа, Суходолу, Загіречка, Підгородища, Підсоснова, Миколаєва, Романова, Отиневич і Селиськ з львівського повіту. На програму свята зложилися хороші точки хору читальні „Просвіти“ в Бібріці, який відспівав „Україно мати“ — Стеценка і „Просвітницький гимн“ — Ярославенка. Хором диригував Петро Панкевич, урядовець філії „Просвіти“ в Бібріці. Зі свого завдання як хор, так і диригент анімалися добре, тільки що публика легковожила собі хор та на площі навіть голосно розмовляла, що перешкаджало продукції. Вступне слово виголосив д-р Дудикевич, підліс громадянськї і письменницькї заслуги Івана Франка та прихильність Івана Франка до січової організації. Луги вислухали як промови так і хороших точок, зробивши тринутки від підвншення. По промові оркестра з Романова відіграла національний гимн. Пальне йшли лугові точки: вправи луговників візьмориуч, вправи луговничок хустинами, до ритмічних управ до пісні „Прощайте гори“ стали луговнички з Підсоснова і зі Селиськ, мішані вправи луговників і луговничок. По луговних точках відбулася дефільда Лугів, яку відібрав від Лугової Організації д-р Дашкевич і Мамчак Юрко та голова кружка „Рідної Школи“, який це свято улаштував д-р Дудикевич. В дальшу програму ввійшли вправи, танці і деклямації малесньких дітей захоронки в Бібріці. Свято закінчили вправи бобрєцького Сокола на дружку, вежі на драбинах.

Не зважаючи на те, що публіки було багато менше, як вправляючих луговників і луговничок, свято робило мнє враження своїм порядком та кнрністю. Вечором розхажалися луги звозові до дому.

На медичні теми.

Хірургічна туберкульоза.

Хірургічною туберкульозою у ширшому значінні називаємо туберкульозу, яку лікується головню хірургічно: буває це туберкульоза кістей, суглобів (суставів), тужів, саніанів, мішочків, лімфатичних (посоковатих) залоз, далі туберкульоза горішних відділкових доріг, як носа, горла і гортанки, врешті туберкульоз органів мочної і полові систем.

Що іншого є хірургічне лікування іншої туберкульози, а передовсім легенів. Коли напр. є хора лише частина легенів з одного боку, тоді впорсуються до них олегочної білизни скількості повітря, наслідком чого та половина легенів не розширюється при віддіхах і тоді організм може швидше виготити туберкульозне огнище. Це називаємо приновровлюванням пневмотораксу.

У стислішім значінні зачисляємо до хірургічної туберкульози туберкульозу органів руху і лімфатичних залоз. І про неї буде тут мова.

Як взагалі у медичній так і в науці про хірургічну туберкульозу погляди змінюються. Коли при кінці 19. віку через здобутки аспетиків і наркози так дуже розрослася хірургія, богато хірургів думало, що найшвидше викинується туберкульозні огнища таким способом як при ліченні новотворів, а саме: що їх будеться радикально витинати. Був це період оперативного лікування туберкульози кістей, суглобів і залоз. Та висліди не були все найкращі: дуже часто результатом було певного роду каліцтво: скорочення кінчин, штианість суглобів, а й недуга не лікувалася так швидко. І вже в початках 20. віку починається зворот до т. зв. геліотерапії. Перший швайцарець Bernard зі Samaden, заохочений вислідами Finzen-a при люпус, почав приновровлювати у хірургічній терапії туберкульозні побіч чистого гірського повітря ще й пряме ділення соняшного світла, а особливо його позафіолетових проміннів. У 1903 р. побудував Rollier свої 3 санаторії у Leysin (Швайцарія) спеціально для лікування хірургічної туберкульози. Найвища з тих санаторіїв, положена у височині 1500 м. З кінцем 1910 р. поналяється перша більша публікація Rollier-a, у якій він представив свої знамениті висліди (поверх 80% вицлення). Вона зробила кольосальне враження і викликала цілий переворот. На цілім світі починають приновровлювати його методу. Вгєр закладає велике заведення у Hohenlychen, недалеко від Берліна, на рівнині. Показалося, що і на рівнинах висліди бувають добрі. Хорі можуть там лежати і лікуватися у кожній порі року. Коли нема сонця, тоді навітлюється їх його намісткою („ерзацом“), себто кременною лампою, яка небавом поширилася на цілий світ.

Здавалося, що хірург не має вже при лікуванні кістей і суглобів нічого до говорення. Наступила друга екстрема лікування: т. зв. консервативна метода. Головну ролу грали тут лежання, чисте повітря і геліотерапія.

Якжеж проявляється туберкульоза кістей та суглобів? Як приклад візьмїмо туберкульозу коліна. Зразу хорий відчуває легкі боля, які степенуються при ходженні. Зчасом коліно припухає, всякі рухи стають дуже болючі і коліно приймає характеристичне патологічне уставлення, себто таке, яке хорому справляє найменші боля: воно спершу легко, потому шораз більше згинається і коли хорий спокійно лежить, то воно може часом так і виготитися і так зростися. Одначе часом хоробовий процес переходить і на кости: в коліні твориться ропа, що опісля, пробивається на верх. Тоді твориться т. зв. норця (фістула). Подібно проходить недуга і в інших суглобах.

Прикладом туберкульози кістей є туберкульозне запалення хребетного стовпа, яке веде звичайно до заломання його під острим кутом і до творення горбів на тому місці, а вкінці до спаралізування довшої частини тіла. Усі ці випадки дуже добре зілюстровані знімками, що були поміщені свого часу на виставі.

Сьогодні велика більшість учених послугується при лікуванні туберкульози кістей і суглобів т. зв. ортопедично-механічною методою. Ця метода виходить зі становища, що для лікування лише такі способи добрі й оправдані, які підпомагають саму природу у її засобах. У початках заслаблення напр. якогось суглобобачино, що сусідні м'язи напинаються рефлекторно і хоронять суглоб перед рухами, бо всякий рух спричинює боля. Біля устає тоді, коли кінчину уложимо у відповіднім середнім положенні суглобу, що є найменше болюче. Отже треба суглоб тільки унерухомити. Коли хочемо, щоб хорий міг ходити, треба його хору кінчину відтягнути так, щоб він на неї не опирався. Отже унерухомлення і відтяження, це найважливіші підстави ортопедично-механічного

Троцького не пустять до СРСР.

Підчас останнього конгресу комуністичної партії один із учасників дискусії поставив питання, яка буде дальша доля Троцького і чи поголоски про його поворот до СРСР є правдиві. Предсідник конгресу відповів: Вигнання Троцького було коначністю, якої не можна було оминути і доки Троцький не зверне з хиткого шляху, його поворот до вітчизни є неможливий. Комуністична партія втратила в особі Троцького ціліного діла, але еволюція світогляду віддала Троцького від комуністичної партії так далеко, що колиб він вернув до Москви, то це вийшлоб тільки комунізови на шкоду.

Криваве живво в Болівії.

Англійська преса подає, що підчас останньої революції в Болівії згинуло 3.000 осіб, а тому майже 500 студентів і багато жінок. Новий уряд у Болівії складається виключно зі старшин. Цей новий уряд видав маніфест, в якому заповідає рад реформи.

„Сміх Землі”

Цікаве оповідання Володимира Островського можна дістати в Адміністрації „Діла” Львів Ринок 10 або в Українських Книгарнях. Ціна одного примірника без пересилки — 1'50 зол., а порученою пересилкою 2'10 зол.

лікування. Найпростішим і найсолодшим засобом до цього є гіпсова пов'язка. Вона унеможливила хороше ходження.

У випадках, коли творяться гнійники (т. зв. зимні абсцеси), треба їх випорожнювати. Колиж часом процес у кості посувається далі, так, що частини кості замирають і творяться т. зв. секвестри, треба їх оперативно усунути. Особливо радикально лікується туберкульозу малих костей, як пазухів, середлуща, середоступа, ключиці, груднини тощо.

По більшій частині лікується туберкульозу костей неоперативно, наприклад на хірургічному відділі Народної Лічниці у 1929 р. на 120 випадків туберкульозу костей і суглобів оперовано лише 18 разів. Найтяжше є лікування туберкульозу суглобів. Кожний випадок такої туберкульозу тривав 2—4 роки: треба при тім багато терпеливості як з боку хворих, так і з боку лікарів. Гіпсові пов'язки закладаються на 3—4 місяці кількома наворотами, потім можна робити гіпс до анкилозу зі спишками, а кінці ортопедичні апарати, але вони надаються лише до кінцевого лікування: вони мають служити як перехід до нормального уживання суглобу.

Аж по вигодіні хоробового процесу можна думати про коректуру (направу) устаткування суглобу чи кості: тоді треба часом зробити відповідну операцію. Дехто закидає, що таке лікування потягне за собою зріст і уштівлення суглобів та тут не винен гіпс, а сама недуга. Певне, що ідеалом був би поворот до нормального стану, себто до повної рухомості суглобів, але це не завжди можна досягнути. Лікарі стоять при тім, що для хорошого особливо на суглобах дозілних кінчиків кориснішим є уштівлення суглоба, ніж хочби дещо рухливий суглоб, але все хорий і Болочий.

Побіч ортопедичного і локального лікування кінечним є ще і загальне лікування. Воно зміряє до зміцнення організму, до загартування його так, щоб він усі свої сили міг посвятити на боротьбу зі страшним ворогом, яким є туберкульоз. Таке лікування переводиться найкраще у спеціальних заведеннях т. зв. санаторіях.

Головним фактором є тут лежання, геліотерапія, чисте повітря і відповідна пожива. Колиж хороше не можна помістити в санаторії, то таке саме лікування можна прирорювати і деінде, а кінцем кінцем і вдома. Отже хорий мусить більшу частину доби лежати і не виконувати ніякої тяжкої ні фізичної ні умовної праці, щоб його організм напружувався як найменше.

Щодо лікування світлом, то прирорюється навісвітлювання сонцем, кременіною лампою і Рентгеном. Є тут тільки така ріжниця, що апаратами Рентгена навісвітлюється лише хорі місця, локально, а кременіною лампою і сонцем діє тіло, бо таке світло діє в першу чергу на шкіру і аж через шкіру на цілий організм. Однак і соняшні купелі і навісвітлювання кременіною лампою можна прирорювати тільки по-степенно і тільки під лікарського контролю, бо невідповідне їх уживання може навіть пошкодити.

Дальшим важним чинником при лікуванні хірургічної туберкульозу є добре і чисте повітря. Звичайно повітря занечищене масами пилу, який при віддиханні осідає у віддихових дорогах. Дишниця і озаня, вистелені на поверхні наболомом, якого зверхні клітини заосмотрені у рухомі волоски; вони порушуються у напрямі на зовні і таким чином організм видаляє зі себе ті маси пилу разом зі санією. Колиж того пилу буде за багато, то й праця тих клітин наболомка мусить бути більша, а часто вони і ослабають і не можуть усього пилу видалити. Такий пил разом зі всякого роду бактеріями може бути причиною різних недуг віддихових доріг і легень. Коли вийти наприклад поза Львів на Погулянку, то чи то буде літо чи зима дуже добре видно, як ціле місто покриває ціла верства куряни. У нутрі мешкань, очевидно, тих занечищений повітря буде ще більше. Для хворих на якунебудь туберкульозу, що і так виснажені недугою, треба повітря якнайменше занечищеного. І тому такі санаторії, поміщені звичайно подаліше від людських осель серед лісів по можливості у горах, де повітря має якнайменше всяких порохинок.

Відома річ, що чисте повітря ще дуже добре впливає на апетит, а хорі на туберкульозу власне хорують на брак апетиту.

Для виличення туберкульозу треба кінці і доброї поживи: вона мусить бути відповідна й обильна. Звичайно подають хорим мішану поживу, в якій буде багато товсту, ярин, овочів, зеленниці, отже багато вітамінів. Останніми часами багато гадасу каробило лікування дієтою

Gerschon-Sauerbruch, при якій подається мало мяса, а дуже багато ярин з виключенням кухонної солі, замість неї уживається багато всяких корінців і мішанину інших мінеральних солей. Щодо того акти ще не замкнені, але при хірургічній туберкульозі ця дієта дає дуже добрі висліді.

Крім того уживається ще т. зв. драгуючого лікування. Дуже часто хорий організм уже припиняє до недухи і не має сили до П поборовавання; тоді апорсується всякого роду т. зв. драгуючі ліки, щоб його побудити до живішої реакції (т. зв. Reiztherapie). Ліків є і було безліч. Найбільше голосною була туберкуліна Кох-а, але вона не виправдала очікуваних наслідків. Те саме можна сказати і про всякого роду інші шеплення, як наприклад Фрідмана.

Щодо туберкулічних залоз, то розрізняємо дві форми: 1) Залози опухають мало, вони є м'які і тільки більшія спроба виказує, що тут входить в гру туберкульоза. 2) Залози розростаються значно і з них робиться сировата маса або звапнення або акінції зимний абсцес. Давніше такі залози оперувалося масами, тепер лікування їх стало доменого геліотерапії: переважно вони уступають під впливом сонця, кременіною лампи і Рентгена. Рідко коли їх тільки оперується.

Д-р Т. Е. Бурачинський.

3 життя наших установ.

Свято посвячення прапора „Школи У. П. Т. ім. князя Льва” на Личаківським передмістю.

Скромне, але справді миле і гарне, було це свято дня 29. VI. 1930.

Самого посвячення доконав о. мітрат Базюк в асисті о. сов. Дуткевича й о. Новосада та о. Череминського, після чого відбулось вбивання цвяхів у прапор цієї школи. По посвяченні відбулось свято шкільної молоді на шкільному подвір'ї під голім небом, яке то свято почалося промовою о. сов. Дуткевича, голови кружка Р. III. ім. князя Льва. Відтак публіка мала приємність бачити і чути промову учнів та учениць цієї школи. З деклямаціями виступили учні: Косендяк, Керод, Бабій, Бушманюк, Слава Ольшанецька, Люся Копач, Ромко, Филипович, Омелян Качараба та учениці й учні „Захоронки”. До найбільш вдалих деклямацій належали деклямації Люсі Копач та Слави Ольшанецької.

На програму складалась також хорова спів, з яких найзмітніші були співи III. і IV. класи, приготувані й виведені під диригентурою учительки п. Герасимовичевої. Чимало праці в се свято виклали також: пп. дир. А. Домбровський, Олена Рінплева, Ірена Кахичевич та Винярська.

На закінчення промовляв директор школи А. Домбровський.

Гарне враження робив похід дітей перед прапором.

Я.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8'85-90—8'89-00, канадський долар 8'75-90—8'80-00, чеська корона 0'26-25—0'26-50 австрійський шілінг 1'25-50—1'26-00, румун. лей 0'05-00—0'05-50, французький франк 0'34-80—0'35-00, швейцарський франк 1'72-00—1'72-50, фунт штерлінгів 43-40-00—43-70-00, радянський червонець 11'00—12'00, німецька марка 2'12-47—2'12-50.

Золото: 20 корон 36'20-00—36'60-00, 20 франків 34'25-00—34'50-00, 20 німецьких марок 42'00-00—42'40-00 10 російських рублів 46'00-00—46'40-00.

Срібло: Австрійська корона 0'47-00—0'48-00 5 австрійських корон 2'30-00—2'60-00, австрійський флорен 1'25-00—1'30-00, російський рубель 2'00-00—2'10-00, копійки за рубель 1'00-00—1'05-00.

Збіжжя.

Пшениця дніська 44'50—45'50, пшениця селянська 41'75—42'75, жито галицьке 17'00—17'50, ячмінь галицький бровариний —'00—'00, ячмінь на мліно 17'00—17'50, ячмінь пастинний 16'00—16'50, овес галицький 16'50—17'00, кукурудза румунська 20'75—21'75, барабоза промислова 0'00—0'00, фасоль біла —'00—'00 фасоль колірова 00'00—00'00, фасоль краса 40'00—45'00 горох пів-Вікторія 23'75—25'75, горох півний 21'25—22'25, бобик 19'00—20'00, мішанка паст. а зерні 00'00—00'00, ника 00'00—00'00, сіно солодке краєве прасоване 6'00—7'00, соложа прасована 4'50—5'00, гречка 25'75—26'75, льон 00'00—00'00, дубині снігій 00'00—00'00, ріпак 00'00—00'00, грисі кукурудзаний 00'00—00'00, мука кукурудзяна 00'00—00'00, отруби житні 8'50—9'00, отруби пшеничні 11'00—11'05, крупні гречані 52'00—54'00 пшоно 00'00—00'00, крупні ячмінні 00'00—00'00, пшениця 00'00—00'00, просо краєве 00'00—00'00, макуди дніські 27'00—28'00, мак синій 150'00—160'00, мак синій 110'00—120'00, конюшина чорна 000'00—000'00.

Наради у Друскеніках.

Прем. Славек виїхав до Друскенік — як кажуть у польських політичних колах — у зв'язку з відбутим конгресом Центроліву, щоб здати звіт із перебігу подій. У Друскеніках має відбутися важна нарада при участі президента держави, який, вертаючи з подорожі по Виленщині, задержиться у Друскеніках. Як твердить санданійна преса, темою наради будуть м. і. політичні висновки, які за собою мусить потягнути краківський конгрес. Ця преса дає зрозуміти, що той конгрес відбудеться дуже сильно в повеліччя урядових кол і то навіть у найближчому часі. Президент Мосціцький та прем. Славек вертають у Варшаву в середу.

„Слово Польське” повідомляє, що організатори краківського конгресу будуть потягнені до відповідальності.

З інших джерел повідомляють, що президент Мосціцький не був у Друскеніках і вже вернувся у Варшаву.

Центролів і надзв. сесія.

Із кол Центроліву інформують, що Центролів досі не ухвалив постанови в справі надзвичайної сесії союму. Це ставиться в середу, та коли западе постановою в справі домагання скликання союму, то не поминуть і справи відношення Центроліву до президента держави. Ендеція повідомила Центролів, що також буде домагатися скликання союму. Однак постановою Нар. Клубу не передбачує зложення такого домагання Центролівом. Центролів має відповідну скількість підписів, а прийме і підписи послів К. Народового. Внесення в справі скликання сесії союму підпишуть лише польські партії. Лівниця покликуються при цьому, що на останнім висесенні в справі скликання сенату сенатори непольських народів не підписалися.

Пос. Косцялковський білостоцьким воєводою.

Білостоцький воєвода Кіртст уступає зі свого становища. Він одержав становище прокуратора Найвищого Суду. Білостоцьким воєводою іменованій посол і заступник голови клубу ББ Косцялковський.

Іменування перемишлянської староости.

Старостою в Перемишлянах іменованій Меч. Гродовський, дотеперішній керівник староства.

Пожежа цегольні.

Дня 1. липня вибухнула пожежа в цегольні Таненбавма в Станиславові наслідком необережності 7-літнього хлопця. Згорів дах цегольні, два мешк. доми, 5 шоп і різні цегольні матеріали. Цегольня була в часті обезпечена. Шкоди, є на яких 100.000 зол.

Відложення шлеського союму.

На основі 21. уст. конституції президент держави відложив сесію шлеського союму. Причиною відложення сесії є становище опозиції, якою проводить пос. Корфанті. Шлеський воєвода Гражинський звертає увагу, що плани опозиції для повалення бюджету на цей рік недопустимі, бо бюджет введений вже в життя. Тому, що конфлікту не вдалося усунути, відложити союму.

Саранча на Закарпатті.

ПАТ повідомляє, що саранча залетіла і на східні частини Закарпатської України. Боротьба зі саранчею утруднена, бо не було приготувань і з причини прикрої комунікації.

Австрія дістала 60 міль. дол.

з Лондону повідомляють, що переговори в справі австрійської інвестиційної позички можна вважати покінченими. Покищо емітують траншу 60 м. доларів на 6 і пів проц. Емісійний курс винодітме 92 проц., так що кошти позички з пров'ією банку винесуть ок. 7 проц. Позичку виложать у Нью-Йорку у вівторок, 8. червня, а субскрипція у Відні відбудеться між 8. і 15. червня.

Повінь у Кавказі.

(АТЕ). „Гас” повідомляє, що наслідком безупинних зимних дощів повінь у Кавказі прибрала грізні розміри. Ріки виступили з берегів, вода затопила величезні простори, заподіяла великі спустошення в Грузії. Також в Азербейджані повінь заподіяла великі шкоди. Комунікація адежана. Рятункову акцію веде військо.

— Загальні Збори С-ки Українських Агрономів відбулися в п'ятницю 4. липня ц. р. в год. 10. ранку в локалі Спілки (вул. Соборського 28. І. пов.). Пригладується всім заінтересованим і продуцентам-рільникам, що на порядку денному важна справа організації продукції земледоців та збуту.

— На карті „Рідної Школи“, звільняючи від алькогольних напоїв а нагоди Вокресення Христового, зложив в золотих отці Вп. Громадники(ки): Городеншини: по 5: д-р Яківич Микола, Уррин Василь, о. Зенон Шухевич; 3: о. Луцький Микола; по 2: Маркевичева Юлія, о. Бахталовський Євген, Верожак Юрко; Галич: 5: д-р Осип Меркун; по 2: о. Роман Лобозич, Осип Хмільський; Дрогобич: по 2: Галадишів Степан, Витанська Меланія; Золочівщина: 3: д-р Вагула Михайло; по 2: о. Маркія Микола, д-р Семчишин Лука, п-ство Климкові; Надвірніа: 10: д-р Санюцький Іван; по 5: Зайківський Роман, нотар, Микнишевич Амалия, д-р Миколайчук Микола, Свищ Василь, посадики; по 3: Луцеза Юлія, інж. Цибрівський Дмитро; по 2: Демичук Михайло, Клапоушак Володимир, Миколайчук Дмитро, Гречківський Роман, д-р Банах Валерій, Покса Юрко, учитель, Лилик Іван, учитель; Обертин: 3: о. Дмитро Грабець; по 2: Дмитро Томюк, Іван Стефунія, Микола Яворський, Микола Гордичук, Антін Трачук, Катерина Рудніцька, Степан Матковський, Дмитро Харук і Василь Кулик з Гончарова. — Хто слідуючий?

— З українського наукового життя на еміграції. Заходами „Т-ва св. Володимира Великого Книжар України-Руси в Празі“ у середу, 25. червня в Народнім Домі на Сміхові в Празі відбувся вистав проф. Л. Білецького на тему: „Школа Володимира Великого і її культурні наслідки“.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосока“ платня кооперативам дня 1. п. м.: за масло сегодне експортне пріма 1 кілограм 4:30 зол., за масло експортне несолоне пріма 4:10 зол. за 1 кг., за масло бжолкове пріма 3:90 зол. за 1 кг., одна літра скетани 1:50, літра жолаха 0:29, допа щещ 3:60 золотих.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Янїні!

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬЩИНА. (Невиможно важкі відносини в Драганівці). Дня 23. травня ц. р. побито в селі Драганівці, тернопільського повіту, учительку діточого садку Анну Жарську. Подія ця була описана в „Подільській Голосі“, „Ділі“ і „Новім Часі“. По цій події наступ на українську частину населення ще зріс. Подаю факти. Виділа читальні „Просвіти“ приготували на день 9. червня ц. р. виставу: „Пан писар“ і „Свідки“. Та вночі з 8. на 9. бандити напали на доміаку „Просвіти“ і її зруйнували. Вибили вікна з футринами і цілу домівку обкидали грязю. Та проте члени читальні постановили і в знищеній домівці виставу відіграти. В день вистави в год. 8. явився в домівці війт разом з постерунковим і виставу заборонив. З уваги на те члени читальні вистаралися про новий дозвіл на день 15. ц. м. І цю виставу війт окремою заборорою заваав. У суботу 14. ц. м. приїздив до села комісар староства (Кудеревич). Чого, годі знати. Закликав до канцелярії громадського уряду учительку, розпитував її, як вона цей садок веде і акінці видав устну заборону провадити далі садок. Розмовляючи з учителькою, радив їй постаратися про учительську державну посаду, кажучи: „Пані тем себе дуже пошкоді. Поцо то того? Тем пані України не збудує, до того тшеба оренжа“. Одночасно з тим в селі почалася скріплена акція в перетяганні нашого населення на латинський обряд. Правда, за тими, що переходять, не приходиться жалувати. Вони скорше чи пізніше зробилиб це самі. Але та частина нашого народу, що держиться свого обряду й нації жне тепер у невиможно важких відносинах, які навіть годі описати. Хтож стане в нашій обороні? Копію вітвської заборони, як також знимку знищеного дому читальні долучаємо на доказ правдивости описаних фактів.

Громадяни.

ЖОВКВА. (Діточий концерт). Так багато відбувається у краю ріжних національних свят, концертів, вистав, що тяжко вимагати від столичної преси, аби давала про них згадки. Але хоч вистава в якимсь провінціоанальнім містечку має невеликий інтерес для широкого світа, то для місцевого громадянства кожний публичний виступ має велику вагу як свідство організації й освідомлення загалу — тому ми з провінції

„просимось так часто, щоби нас пустили в газети“. Оттак відбувся в Жовкві 22. червня ц. р. діточий Шевченківський концерт. Фірму дала „Рідна Школа“, на продукції зложилася молодь ріжного віку — з захоронки, народніх шкіл, гімназії. Нелегко зорганізувати таке свято в місті, де нема ні одної української школи — ні народньої ні середньої; тим більше вірядно, що про Шевченка памятає молодь, яка вчиться в чужій школі. Продукції йшла звичайним порядком. Але дещо виходило таки поза традиційні концертні звичаї. Наприклад: промову виголосила не якийсь здегустований старий „патріот“, що робить це з обовязку, а малий школярник, що з жаром та одушевленням зложив поклан Кобзареві. І дістав більше оплесків і ширіших, як якийсьбудь золотустий бесідник. Мішаний хор, в більшости складений з дівчат, відспівав „Заповіт“ і низку народніх пісень. Варто було бачити, як набожно гляділи дівчата на молодого капельмайстра, що строго ними орудував. Найменші дівчатка з захоронки дали рухові вправи зі співами; були дуже вдоволені, що виступають перед широкою публікою, декотрі не могли стримати сміху; але як поставлено їх в ролі статисток при деклямації, стало їм чудно і позіхали без жемани. Деклямації було кілька, — справді діти деклямують краще, як ми старі, і не показують ніякої тремі перед публікою. Виступав також квартет мандоліністів — буршаків оркестра, що бувала й у Львові. Музеський співацький квартет треба оцінювати як спробу. Закінчив виставу драматичний образ „На Тарасовій могилі“; очі всіх були звернені на суху, виснажену постать старця-бандуриста (виснажений він був, бо це кінець шкільного року і приготавлявся до спортивних змагань, а замість бандури мав мандоліну). Здається, мала річ діточий концерт, а треба перед ним відбутися копія проб, муштрувати дітвору на всякий лад, заохочувати несміливих, стримувати надто буйні таланти, — потім добути дозвіл у старості і звільнення від податку в магістраті, визнати само у сусідів, бо своєї ще нема і т. д. і т. д. — Хто би там списав усі обовязки і труди організатора діточого концерту? Жовківський концерт при допомозі молодших сил уладив невтомима організаторка дітчих вистав п. Марія Пеленська, тож дякують їй за це і молоді і старі.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Серета, 2. липня, година 8. вчором „Хоробрий воїн Швейк“.
Четвер, 3. липня, година 8. вчором „Хоробрий воїн Швейк“. Знижки важкі.
Малий Міський Театр:
Серета, 2. липня, година 8. вчором „Потрійне весілля“ знижки важкі.
Четвер, 3. липня, година 8. вчором „Потрійне весілля“. Знижки важкі.

Кіна.

АПОЛЬО: А коли надіде хвиля розути. Звукові додатки.
КАСІНО: Небезпека будучини. Один юнак (Рам. Новаро).
КОЛЬБОСІ: З Єгипту до Палестини.
КОПЕРНИК: Еспанські ночі. Білявки на добу.
ЛЕВ: З причини відновлення салі й інсталяції звукового апарату Кіно зачиняє.
МАРУСЕНЬКА: Еспанські ночі. Білявки на добу.
ОМАН: Стоптана нітка. Раз у житті.
ПАЛАС: Сема заповідь. Звукові додатки.
ПАН: Хатня дядька Томи.
ПАСАЖ: Легун у пошузі. Шамб без продовження.
ПРОМІНЬ: Гаражі.
СТИЛЕВ: І Сенсуальна гігієна. II. Яя повстає людина.
ФАТАМОРГІНА: У пориві пристрастей. Екзотична любля.
ХИМЕРА: Бажаю твоєю бути.
УТІКА: Репорта Том Мікса. Америкські Пат і Патахон женяться.

Програма радіо.

П'ятниця 4. VII. 1930.
Варшава (1411.7) 12:10 Музика грамплатінок. Краків (312.8) 16:15 Грамплатінок. Гельсінґфорс (221.4) 18:40 Іт музика. Ляйпциг (259) 19:30 Концерт, солісти. Львів (356.3) 13:30 Органи. Берлін (418) 16:30 Баллад Зонтага. Стокгольм (436) 20:15 Симф. концерт. Рим (441) 17:30 Концерт. Лянгенберг (423) 13:05. Радіо-оркестра. Прага (487) 20:15 Віолінцедло. Мільно (501) 19:15 Концерт. Брюссель (509) 18:00 Камеральна музика. Відень (516.3) 16:30 Славянська музика. Мюнхен (533) 17:25 Домашня музика. Будапешт

Циганська музика. Москва (825) 16:30 Концерт. Париж (1725) 13:00 Грамплатінок (сонати).

Львів серед 2 липня 1930.

12:05 Концерт. 18:00 Полупарний концерт. 19:00 Всечина. Комуналісти, концерт грамплатінок. 19:20 „Моя слава славних народів“ (відч.). 19:45 Всечина (завдяча част). 20:15 Форт. рециталь. 21:15 Літературна четвергодина (Марк Твейн „Громи“) 21:30 Спін. рециталь. 22:00 Крадежі на літниках. 23:00 Танкова музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Театр „Кооператива“ у Львові. Український Театр ім. І. Тобілевича в Станіславові:
Сьогодні: Сала „Сокола“.
Четвер 3. VII. Ревія: „Раз та добре“. П'ятниця 4. VII. „Мим переконана“. Субота 5. VII. Сала українського заступу: „Маруся Богуславка“. Неділя 6. VII. „Ой не ходи Гриню“. Понеділок 7. VII. Праматальна вистава: „Півняк Сабінянок“. Податється до відомо, що наш театр має у плані обладку всіх літниць (Трускавець, Дора, Микуличин, Яремче і т. д.).

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПОЗІРІ ПІДКАРПАТСЬКІ ПЕНСІОНАТИ! Ліжка, умивальні, ледіни, чеські ледінички, електричні домові приладки. — Рентшнер, Леґіонів 37. 2273 9—9

ВСПІЯКІ годинникарсько-ювілярські роботи виконує найстаранніше Домбровський-Розважівський Львів (Готель Жоржа) вул. Академічна ч. 2. 1856 24

МАТЕРАЦІ, отомани, ковдри переробляє по найдешевших цінах українська робітня Лежаського, Личківська 7. 2391 3—3

ПАНОХОХІ гумові найліпшої якості по оказійних цінах. „Malgorzata“, вул. Баторого ч. 34. 2371 6—6

Вписи: до одиорічної школи пригот. купецьк. а правом прихильності; на 1 річ. та 3 міс. торговельні курси, курс стенографії і писання на машинах, приймає Наукове Заведення 3. Ольшевського, Куркова 38. Тел. 31—14 до дня 3. липня в годинах від 9—12 і 4—6. Подробиці в афішах. 2379 3—3

ГОДИННИК ВАШ буде найліпше направлений у найбільшій годинникарській робітні Івана Зельтенрайха Львів, п. Марійська ч. 5. — З провінції просимо репарації присилати поштою. — Староноді жіночі годинники переробляємо на ручні. 1837 76—7

ЛІТНИСЬКО над Прутом. Комнати з харчем поручає пансьон Ю. Вінковського, Микуличин. 2394 2—2

КОСІВ, пансьонат п. Лунашевської поручає соняшні поклі в першорядній удержанні. 2399 1—8

ІВАН СЕМЕНЯК ур. 1904 р. син Миколи і Марії, замішаний в Улазові пов. Любачів, уневажаює акрадену йому військову книжочку видану череа П. К. У. Ярослав. 2400 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціаліст негуст легенів, серця і жолуза

Д-р Фелікс Ган

Львів, Листопада 30.

1206 Пересвітлення Рентгеном.

ЛІКАР ЗАГ. ШПИТАЛЯ

Д-р Павло Цимбалістий
вул. Листопада ч. 114.

ординує від 2—4 попол. також підчас фєрій. 2336 5—6

Пересвітлення лучами Рентгена.

ЛІКАР

Д-р Володимир Білозор
ординує, як що року у Дорі

2367 в місяцях липни і серпни. 2—3

Меблі ріжного рода, можна найкорисніше купити у відомій фірмі „Doroteum“, Львів Caniga 34. Тел. 15—01. Догідні умови. 2361 2—7

Кооператива „З Б У Т“
висилає за післяплатою правдивий за гарантією

2345 3—3

Мід гірський лічничий

з пасів своїх членів у банках по ціні

3 кг . . . . . зол. 14:55

5 . . . . . 24:25

Дійсне поштою оплачує відбірня.

Конкурс

на учителя 1) предметів педагогічних, 2) рисунків і ручних робіт. Вимагати повні кваліфікації — есенуально дозволити навчання. — Подання вносити до 15. VIII. 1930 до Дирекції Семінарії С. С. Василіаков в Дрогобичі. Семінарія одержала право прихильності на рік 1930/31 і на дальше аж до відхилання. 2397 1—3 Дирекція.

Подяка.

Отсею дорогою дякуємо Вп. Мецлавсьоні Д-рові Волянському в Станіславові за успішну та безінтересову оборону нашого Товариша. — Лисові Чорті

Присилайте передплату!